

JER NISAM DRUKER (izmišljeno, a istinito...)

Šutio sam dok me inspektor ispitivao. Šutio sam i kad je počeo vikati na mene. Šutio sam i nakon prvog, drugog i svakog slijedećeg šamara. Jer ja nisam druker. Nitko od naše ekipe nije. Znam da bi Stiv, Ludi ili Lux na mom mjestu zasigurno šutjeli i tiše od mene. Jednom smo se dogovorili da ako ikada padnemo nećemo nikoga izdati policiji. Ali sada nemam riječi ni za sebe, a kamoli nekog drugog... No neke se stvari ipak moraju znati bez obzira na cijenu. Stiv i ja znamo se od osnovne škole. Zajedno smo prošli one tipične gluposti – markiranja, prve tučnjave, jointovi, prve veze. Stiv je imao roditelje koji su imali love. Stari mu je bio neki poznati poduzetnik i bavio se politikom, davao je intervjuje i slične gluposti. Nikada ga nije bilo doma. Stara mu je bila vlasnica nekoliko butikata po gradu. Stiv je uvijek imao što god poželi. Soma eura za zadnji iPhone, novi Playstation i projektor za kućno kino... Što god je poželio, dobio je. Ja nisam bio tako dobro potkožen. Nisu moji bili siromašni, ali o zadnjem iphonu sa 15 godina mogao sam samo sanjati. Stari je radio u Uredu za upravne poslove, što god to bilo. Mogao mi je kupiti taj iPhone, ali nije htio. Kako je govorio - prije bi sebi omotao omču oko vrata nego mi to kupio. Moja stara je bila prodavačica za onaj njemački lanac supermarketa. I ona se slagala sa starim da mi ne treba novi iPhone. Nisu uspjela ni moja nagovaranja onih rijetkih večeri kada je stara kojim slučajem i imala slobodan dan. Nisam ih mogao razumjeti, naročito jer sam tada počeo izlaziti po klubovima. Smetalo mi je kada bi pred nekom zgodnom curom koju sam upravo upoznao morao izvaditi mobitel star tri godine, a još k tome i pun ogrebotina. OK, ja sam ga izgredao namjerno kako bi uvjerio starce da je vrijeme da mi kupe novi. Ali nažalost ni to nije prošlo. Ja sam svoj prvi iPhone ukrao. Ludog smo upoznali na afteru poslije nekog partija. Zvao se Nikola, a prozvali smo ga Ludi jer je poludio kada mu je neki lik odbio dati cigaretu. Doslovce poludio. U naletu tog ludila šakom je zdrobio čašu i takvom šakom, punom krvi i stakla izudarao tog bahatog lika. Prije nego je došla policija, Ludi je izašao i mirno sjeo na klupicu. Došao sam do njega i ponudio ga cigaretom. Ludi je uzeo cigaretu i kao najpristojniji lik ikada izgovorio: „Hvala ti puno, prijatelju.“ Od tog trenutka se jednostavno kužimo. Ludi nikada nije pričao o sebi i svojoj obitelji. Sve što smo saznali je da ih je tata ostavio kada je bio još klinac. Živio je sa mamom i dvije mlađe sestre. Zapravo se on brinuo za njih, jer je skoro cijelu zaradu od poslova koje smo odradili u ekipi davao mami koja valjda nije nigdje radila. Slučajno smo to saznali i mislili smo da je to potpuno čudno za nekog poput njega, ali to je bio on - Ludi. I o tome nismo više nikada razgovarali. Lux je došao zadnji u ekipu. Stiv ga je doveo jednom sa sobom kada smo išli na tekmu. Vječni derbi Dinama i Hajduka. Lux je djelovao kao običan šmokljan – tih, povučen i sitan. Čim sam ga upoznao, rekao sam Stivu da ga makne od mene. Nisam htio da ga vučemo za sobom, prepostavljali smo što slijedi poslije tekme – tučnjava i neredi. No Lux je tada pokazao zašto zaslužuje biti dio ekipe. Naoružali smo se prije tekme. Klasično - bokser i topovski udari. Ludi je nabavio te topovske udare iz Italije – radili su ih sami navijači i bili su glasnjiji od bilo čega što sam čuo do tada. Imali smo uhodanu igru kako ih prebaciti na stadion preko ograde. No ovaj put je bilo drugačije. Policije je bilo na svim stranama. Gdje god smo se okrenuli bili smo okruženi najmanje sa petoricom „nindža kornjača“ - tako smo zvali specijalnu policiju. Kada sam osjetio ruku na ramenu pretpostavio sam što slijedi. Izdvojili su Ludog i mene za pretres. A mi „naoružani do zuba“. Ništa nismo uspjeli prebaciti na stadion. Stiv se počeo udaljavati od nas, polako da ga ne primijete. Pametno, pomislio sam. Ne moramo baš svi pasti. U glavi sam već izvrtio scenarij sa starcima: Doći će po mene, ja ću reći kako mi je strašno žao i da to neću više nikada napraviti. Znao sam da mi policija kao maloljetniku ne može ništa. A ako mi se više ne bi dalo slušati prodike, starcima bi rekao da "mene nitko ne razumije i da hoću sa nekim popričati". To je kod njih uvijek palilo. Čim sam spomenuo one "neke druge" starci bi se povukli. Bojali su se socijalne službe, jer mi "nismo takva obitelj". No, Lux je potpuno preokrenuo sad već skoro gotovu situaciju. Nije ni cijele tri sekunde promatrao cijelu scenu prije nego je krenuo u akciju. Približio se policajcima koji su nas izveli iz grupe. U jednom trenutku sam pomislio da nas mali ide otkucati, ali tada je već bilo svejedno. Kroz minutu-dvije bit ćemo u marici kada izvadimo sve što nosimo. Lux se približio sa potpuno izmijenjenim izrazom lica. Izgledao je kao da će se rasplakati. A tada je Lux pokazao svoj nevjerovatni

talent. Počeo je potezati jednog policajca za rukav. Poslije smo tek saznali da je Lux itekako znao koga treba potegnuti za rukav - onog policajca koji izdaje naređenja drugima. Lux je odglumio starijeg brata kojeg su upravo istukli "oni dečki" i oteli mobitel njegovom mlađem bratu koji je još među njima. Mahnito je pokazivao prema nekoj udaljenoj grupici navijača na drugom kraju stadiona. Moram priznati da je bio toliko uvjerljiv da sam i ja pomislio da se to zaista nekako dogodilo u tih par sekundi. Lux je postajao sve glasniji i sada već molio policajce da krenu za njim. Zatim je počeo trčati prema toj udaljenoj skupini navijača, a policajci su instiktivno krenuli za njim. Doslovno ih je odvuкао od nas tako da smo se mi jednostavno odšetalali. Lux je mogao stvarno brzo trčati pa je ostavio policajce iza sebe. Vidjeli smo ga da se okrenuo, uvjerio se da smo se mi izvukli te samo skrenuo u masu navijača i onako sitan, nestao među njima. Policajci su „izvisili“, a da nisu ni shvatili što se dogodilo. Ma kakav „Oskar“ za glumu, ovo je bila kategorija za sebe. Lux je itekako bio brz, u trčanju i u improvizaciji. Na tribine smo na kraju ušli sa svim što smo nosili. Našla se starija zagrebačka ekipa koja nam je pomogla. Stara škola ipak nešto vrijedi... Navršavao sam tada 17 godina, Stiv i Lux imali su već 18. Ludi je bio stariji 3 ili 4 godine od nas. No, nije nam nimalo smetalo imat starijeg lika od 100 kila da nam čuva leđa. I to Ludog. Nas trojica završavali smo te neke škole u koje smo išli. No da me netko tada pitao u koju školu ide Lux ili Stiv, ne bi mu znao točno reći. Završavali smo uredno razrede i to nam je bilo jedino važno, a i našim starcima. Mislim da je Stiv išao u nekakvu ekonomsku, a za Luxa mislim da je išao u matematičku, ali nisam siguran. Viđali smo se kad god smo stigli, ali najčešće vikendom. Imali smo dobru kombinaciju za nabaviti robu za ekipu. Mislim da nas je tada zvalo pola Zagreba. Najčešće trava, ali i speed, a tu i tamo dobar kokain. Najviše se dilanjem bavio Ludi, ali i svako od nas je znao pokupit po dva-tri soma kuna tjedno. Bili smo poznati po tome da znamo što prodajemo. A da bi znao što prodaješ, moraš probati prije. Naravno, u granicama koje misliš da poznaješ. Cure smo imali i nismo imali. One su zapravo htjele imati nas, a mi smo ipak birali ekipu, izlaske i lovu koja je bila opipljiva za razliku od glumljenja reality show ljubavi. Naši starci nisu imali pojma čime se bavimo. Oni su umjesto nas razmišljali na koji ćemo se faks upisati. Stari je bio uvjeren da je moja gimnazija nekakva prvoklasna škola, a zapravo je bila skup razmaženih i nezrelih klinaca. Stara je pak svim susjedama pričala kako moram skupiti bodove za PMF, "jer ja jako želim upisati taj faks". Bili smo korak ispred svakog novog dana. Vremena su drugačija nego prije. Ni starija ekipa to više ne razumije, a kamoli naši starci. Svatko se mora pobrinuti za sebe, a mi smo to ozbiljno prihvatili. Gomilaj lovu, završi školu, gomilaj lovu, putuj svijetom, završi neki faks, gomilaj lovu, započni vlastiti posao u IT industriji, gomilaj lovu. Plan je jasan i izvedba je zasada išla savršeno. Uz dilanje, odradili smo tada i par "pametnih" krađa. Pametna krađa je Luxovo autorsko djelo, a pametna je zato što nas ne mogu uhvatiti. Barem ne tako lako. Poznavali smo internet protokole bolje i od same policije. Mogli smo birati u čiji sustav ćemo provaliti. Lux je to najbolje znao, puno sam naučio od njega. Kako sakriti tragove online, kako pronaći slabu točku unutar sustava i sl. A kada takvo znanje spojiš sa naivnim ljudima koji sve svoje podatke ostavljaju na društvenim mrežama itekako možeš profitirati. Znam da bi mi Lux zabranio da idem u detalje samog posla, pa neću opisivati dalje. Odradili smo tri takva posla. Sveukupno par desetaka tisuća kuna zarade. Poslije zadnjeg takvog posla planirali smo proslavu. Idući vikend Stiv je slavio 19. rođendan. Našli smo se tu subotu oko 7 predvečer kod Stiva. Odradili smo slavljeničku tortu sa njegovom mamom, starog mu naravno nije bilo doma. Da li taj čovjek uopće postoji? Stiv nas je pozvao u svoju sobu poslije torte koja je bila preslatka. Zapravo na svoj kat, jer im je kuća zaista bila velika. Slušali smo dobru muziku na njegovom sustavu i vukli bijelo. Stiv je pušio „horse“. Mislim da je potrošio dva grama u sat vremena, ali rođendan mu je. Neka. Prije izlaska van, povukli smo još gram čistog speeda. Svaki. Stiv je pokupio ključeve od BMW-a M3. Stari mu je kupio nedavno tu pilu. Metalik plavi, 280 konja. Nije loše, pomislio sam. Udobnije od Taxija. Obišli smo poznate klubove, pili smo najskuplje cuge. Cijelu noć smo vukli bijelo, a Stiv je i pušio „horse“. Nikada ga nisam vidio da vuče toliko „horse“-a. Pred jutro na izlasku iz zadnjeg kluba, Stiv i Ludi bili su hodajući mrtvaci. Kao da gledaš zombije. Hod im je izgledao kao da se kreću kroz nekakav gusti mulj. Lux se dobro držao, ali su mu oči bile potpuno upale. Smanjile su se na trećinu svoje veličine. Ne znam kako je uopće išta vidio. Ja sam bio pod utjecajem bijelog, a alkohol sam prestao piti prije dva sata. Speed je još djelovao, ali je ipak sve

djelovalo nekako usporeno. Nerealno... Odlučili smo da ja vozim. Zapravo nije bilo izbora. Stiv i Ludi imali su dovoljno muke samo sa redovitim disanjem. Lux ni inače nije znao gdje stoje gas i kočnica u autu pa sam samo ja ostao. Ali novi BMW i to M3. Ne može baš puno bolje od toga, zar ne? Inspektor u stanici je prestao sa šamarima. Meni je bilo potpuno svejedno. Rekli su mi da je imala 16 godina. Prelazila je na pješačkom prijelazu. Preminula je u vozilu hitne pomoći na putu prema bolnici. Zatvor Remetinec. Zapravo se nalazim u pritvoru. Saznao sam razliku između pritvora i zatvora. A kažu mi da je zatvor još gori. Dijelim malu prostoriju, odnosno ćeliju sa 8 drugih zatvorenika. Većina ih je sa „stažem“. Staž znači da su već prošli kroz zatvor ili više njih. Najmlađi sam među njima. A najmlađima je najteže. Toliko želim da dođe netko mlađi od mene, ali znam da su male šanse da se to doista i dogodi. Teško spavam. Ni noć u zatvoru nije mirna, iako se ponekad utišaju i oni najglasniji. Tada je najgore. Noću svaki ostaje u svojim mislima. Ponekad mi se tada čini da čujem i one najgore kako tiho plaču. Ja ne želim osjećati ništa. U optužnom prijedlogu pisalo je „izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu sa smrtnom posljedicom“. Alkohol u krvi i pronađena droga su „posebno teške okolnosti“. Odobren mi je privremeni smještaj u Dugavama. Ne znam zašto, ni koliko dugo. Tu me timski procjenjuju. Onda valjda u Turopolje. Valjda neću i tamo biti najmlađi. Već sam tri mjeseca u Centru Dugave. Stiže zima. Preko dana trudim se ne razmišljati o toj večeri. Preko noći nemam izbora. Budim se svako jutro u 05:10. Mislim da je to vrijeme kada je preminula. Pronašao sam njenu sliku u novinama. Na slici je nasmijana. Sretna. Zvala se Ivona i vraćala se kući poslije izlaska. Možda smo se i sreli negdje, nekada...? Često pričam sa Marijanom oko toga. Marijana je psiholog u Centru. Čini se kao da joj je stalo do mene. Ne znam zašto. Starci dolaze sve rjeđe u posjetu. Za njih su Dugave „najgori kazneno-popravni dom“. A i valjda im je neugodno ići u posjetu sinu ubojici. Zadnji put sam saznao od njih da je Stiv u Švicarskoj. Stiv je zavolio heroin više od života. Stari mu je platio odvikavanje u nekom institutu. Na sudu je pročitana presuda - 3 godine zatvora. Prošlo je dugo od kada sam bio u Dugavama. Bavim se programiranjem. Dobar sam u tome. Jako dobar. Ipak ponekad ostanem u sobi cijeli dan, jer mislim da sve što radim nema smisla. Ne ide mi se u zatvor. Marijana me pozvala na razgovor u sobu za grupnu terapiju pored njezinog ureda. Pokucalo sam na vrata i ušao. Marijana je sjedila sa dvojicom nepoznatih ljudi na jednoj strani dugačkog stola. Sjeo sam. Nepoznata dvojica bili su sa suda. Marijana je predložila da ostanem još dvije godine u Dugavama. Ljudi sa suda su došli odlučiti nakon razgovora samnom. Pomislio sam da me je Marijana mogla upozoriti na ovo da se pripremim, ali isti čas sam shvatio da ne postoji priprema za nešto ovakvo. Neka bude kako bude. Zaslužujem kaznu. Razgovor je trajao kratko i pitanja su bila jednostavna. Ne trebaš biti psiholog da zaključiš što ih je zanimalo; moje psihičko stanje i razmišljanja o toj večeri. Bio sam potpuno iskren. Još uvijek se budim u 05:10. Tada često gledam kroz prozor sobe. Auti prolaze, samo poneki skrene prema Centru. Crvena Škoda zaustavlja se oko 10 do 6. Marijanu dečko ili muž dovozi na posao u to vrijeme. Prije nego Marijana izađe, zajedno provedu u autu par minuta šuteći. Odobren mi je boravak u Dugavama dodatne dvije godine na Marijanin prijedlog. Ne mogu reći da mi nije drago, ali ne mogu reći ni da sam sretan. Kao da sam zaboravio što je sreća od te večeri... Kažu mi da je to depresija. Nemam snage ujutro ni za doručak. Želim samo spavati. Što duže. Ne želim se buditi više. Nikada. Marijana me upoznala sa Stjepanom. Stjepan je volonter u Dugavama. Vrlo je osebujan lik, pun života. Leti na onim zmajevima – paragliding ili tako nešto. Sudjeluje sa Marijanom u našim razgovorima. Kroz mjesec dana izlazim na uvjetnu. Napunio sam 21 godinu. 3 godine i 4 mjeseca proveo sam u Dugavama. Prije nego izađem imam još jednu stvar za učiniti. Tešku stvar. Najtežu. Ali uradit ću to. Ne zato što želim, nego zato što je ispravno. Marijana i Stjepan su sve organizirali. Naći ću se u Dugavama sa majkom preminule Ivone i zamoliti da mi oprost. Spreman sam na sve, njena majka drži sav autoritet moje kazne. Jedino sam na njenu kaznu potpuno spreman, ona neka odluči što dalje samnom. Skoro je 14 sati. Uskoro ću vidjeti Ivoninu majku. Tresu mi se ruke. Ne mogu ih kontrolirati. Dlanovi su mi znojni i srce mi želi iskočiti iz grudi. Koljena klecaju. Osjećam se kao da idem na izvršenje vlastite smrtne kazne. Približavam se vratima sobe... Ivona Radoš vraćala se sa koncerta svoje omiljene grupe te večeri. Bila je odlična učenica klasične gimnazije. Imala je 3 godine mlađu sestru. Tata im je umro prije 4 godine od karcinoma. Voljela je sve vezano za Japan i njihovu kulturu. Velika joj je želja bila skupiti novac za posjet Japanu. Tri puta tjedno išla je na trening

umjetničkog klizanja. Od malena je svirala klarinet. Napunila je 16 godina 23 dana prije te večeri. Sada je više nema. Čovječe, što sam to uradio? Prvu stvar koju sam napravio nakon izlaska iz Dugava bila je posjet Ivoninom grobu. Na kraju reda, posljednje mjesto ispod bora. Bijeli mramorni spomenik sa njenom nasmijanom slikom. Kleknuo sam na obrub i ostavio cvijeće pored njene slike. Njena majka mi je rekla da su joj crvene ruže bile najdraže. Klečao sam dok me koljena nisu zaboljela, tek tada sam primijetio da sam tamo već puna dva sata. Bolje sam. Želim živjeti. Od onog trenutka kada mi je Ivonina majka rekla da mi oprašta i da moram svoj život učiniti drugačijim stvari su se promijenile. Ne znam zašto mi je oprostila. Ne znam ni kako je mogla. Jednom kada skupim hrabrosti pitat ću je. Jer moram znati. Živim sam u unajmljenom stanu. Zaposlio sam se - web programiranje. Sa starcima se čujem za Božić i rođendan. Oni mi još zamjeraju za sve. Ne krivim ih. Čuo sam da je Ludi u zatvoru. Napao je policajce koji su ga htjeli uhapsiti zbog dilanja. Pucao je na njih i srećom promašio. Kazna je 8 godina zatvora. Pronašao sam djevojku. Nisam to ni tražio ni očekivao, ali dogodilo se. Odmah prvi put rekao sam joj sve o sebi. Dosta mi je života u laži. Kristina mene voli više nego ja sam sebe. Moram priznati da često pomislim da je ne zaslužujem. Stiv je preminuo od prekomjerne doze. Sam sa iglom u napuštenoj prostoriji nekog skladišta u centru grada. Nije ni 2 mjeseca bio čist po povratku iz Švicarske. Bio mi je najbolji prijatelj. Imao je 24 godine. Lux mi se javio preko neta. Pronašao me je, jer on to može. Kaže da radi za jedne od „najvećih“. Nije mi htio reći za koga točno. Od one večeri odlučio je da prekine sa svim, završi faks i zaposli se. Samo još ne može sjesti niti u jedan auto, kao ni ja. Saznao sam da ćemo dobiti dijete. Ako će biti curica, nazvat ćemo je Ivona. Oženit ću se sa Kristinom. Proslavit ćemo u malom krugu pravih prijatelja. Marijana i Stjepan iz Centra Dugave su potvrdili dolazak i to mi je jako drago. Proslava će biti skromna, u drvenoj kući na vrhu planine. Oboje to želimo. Što bliže nebu. Razmišljam o prošlosti. Često. Razmišljam o sebi prije i nakon one večeri. Ne prepoznajem sebe tada. Jednom u Dugavama Marijana mi je rekla da „sve odluke čovjek sam donosi i njegov su izbor“. Tek sada počinjem shvaćati što je time mislila. Razmišljam o tome što bi bilo da Marijana i Stjepan iz Dugava nisu toliko vjerovali u mene. A bez ikakvog opravdanog razloga. Da nisam prihvatio njihovu nesebičnu pomoć. Da sam završio u zatvoru. Ili da te večeri nisam sjeo u auto... Obično mi treba neko vrijeme da siđem sa tog kolosijeka misli. Ponekad nazovem Marijanu ili Stjepana tada. Čujem što ima novo kod njih i u Centru. Obraduju se oboje kada se javim i to mi tada jako pomogne. Približava se termin. Ne znamo jel' dečko ili curica? Želimo da bude iznenađenje. Kristina i naše dijete mi daju svu potrebnu snagu. Kristina se čuje sa Ivoninom mamom, sve više u zadnje vrijeme. Pričaju o svemu - Ivoni, ljubavi i našem djetetu. Veselim se tom novom životu koje uskoro dolazi na svijet. Ne mogu sada izdati sve što imam – Kristinu i naše dijete. Ne mogu izdati tog drugačijeg sebe. Ni Ivonu. Ne mogu izdati taj oprost i takvu ljubav. Jer ja nisam drucker. Samo se još ponekad probudim kad tama vlada nad našim svijetom. Pogledam na sat... 05:10...

Tomislav Bačurin

